

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 517/2023-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a zo sudcov Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a Libora Duľu v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED]

[REDACTED],
zastúpeného JUDr. Miroslavom Miertom, advokátom, M. R. Štefánika 7, Žilina, proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline č. k. 1 Tpo 10/2023 z 15. marca 2023 a jemu predchádzajúcemu postupu takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 7. júna 2023 domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 48 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“), čl. 6 ods. 3 písm. a), b), c) a d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením všeobecného súdu označeným v záhlaví a jemu predchádzajúcim postupom.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ je stíhaný pre skutok opísaný v uznesení vyšetrovateľa Prezídia Policajného zboru, národnej kriminálnej agentúry, odboru stred, Banská Bystrica ČVS: PPZ-114/NKA-ST2-2020 zo 14. júna 2022 (ďalej len „uznesenie o vznesení obvinenia“), kvalifikovaný ako obzvlášť závažný zločin vraždy podľa § 145 ods. 1 Trestného zákona spáchaný formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona. Do väzby bol vzatý uznesením sudcu pre prípravné konanie Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) č. k. 35 Tp 31/2022 z 18. februára 2023 (ďalej len „uznesenie okresného súdu“) z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku, pričom lehota väzby mu začala plynúť od 17. februára 2023. Okresný súd zároveň zamietol žiadosť sťažovateľa o nahradenie väzby písomným sľubom a nenahradil väzbu sťažovateľa dohľadom probačného a mediačného úradníka. Krajský súd v Žiline (ďalej len „krajský súd“) uznesením č. k. 1 Tpo 10/2023 z 15. marca 2023

(ďalej len „napadnuté uznesenie“) podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu a zamietol návrh sťažovateľa na nahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka.

3. Krajský súd v napadnutom uznesení zhrnul obsah uznesenia okresného súdu a sťažnostné námietky obhajoby a po preskúmaní správnosti výrokov a postupu predchádzajúceho napadnutému uzneseniu dospel k záveru, že sťažnosť sťažovateľa nie je dôvodná. Procesný postup orgánov činných v trestnom konaní a súdu po realizácii medzinárodného zatýkacieho rozkazu, odovzdaní sťažovateľa orgánmi vydávajúceho štátu a následnom zadržaní sťažovateľa bol v súlade so zákonom. Sťažovateľ bol v deň zadržania predvedený pred sudcu pre prípravné konanie, bolo mu doručené uznesenie o vznesení obvinenia, bol mu ustanovený obhajca, bol mu poskytnutý dostatočný priestor na oboznámenie sa s obvinením a nasledujúci deň bol vypočutý k väzbe. Krajský súd nemal pochybnosti o splnení formálnych podmienok väzby sťažovateľa a mal uňho preukázanú existenciu základných materiálnych podmienok väzby. Priblížil znenie skutku a uznesenie o vznesení obvinenia. Dôvodnosť podozrenia zo spáchania skutku sťažovateľom vyplýva z aktuálnej dôkaznej situácie, najmä z výpovedí svedkov [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ]. Opis výpovedí je súčasťou uznesenia okresného súdu a ich vyhodnotením krajský súd dospel k záveru, že z nich vyplývajúce skutočnosti sú dostatočné pre konštatovanie záveru, že sťažovateľ je dôvodne podozrivý zo spáchania stíhaného skutku. Podozrenie je primárne založené na výpovediach svedkov [REDAKOVANÉ] z marca 2019 a [REDAKOVANÉ] z augusta 2013, tieto však polícii a prokurátorovi boli známe oveľa skôr, ako bolo vznesené obvinenie sťažovateľovi. Títo svedkovia boli opätovne vypočutí v máji 2022 po vzatí spoluobvineného [REDAKOVANÉ] do väzby. Sťažovateľovi bolo vznesené obvinenie v júni 2022, bolo vyhlásené pátranie a vydaný príkaz na zatknutie. [REDAKOVANÉ] vypovedal, že sa mu sťažovateľ mal zdôveriť, že spravil niečo zlé s [REDAKOVANÉ], že on to spraviť nechcel, že to bol [REDAKOVANÉ] nápad zabiť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „poškodená“). Bolo to niekedy v rokoch 2012 – 2013 (podľa skoršej výpovede 2 až 3 roky po vražde), keď sa náhodne stretli a sťažovateľ sa mu o tom zdôveril pred herňou v [REDAKOVANÉ] (podľa skoršej výpovede pred herňou [REDAKOVANÉ]), kde boli sami dvaja a podľa svedka bol sťažovateľ nadrogovaný. Svedok o tom prvýkrát vypovedal počas výkonu väzby v roku 2019. Motívom ich konania malo byť okradnutie poškodenej, ktorá od nich mala chcieť drogy. Svedok [REDAKOVANÉ] mal sprostredkované opísať príbeh z chaty, kde neznáme osoby v rámci preberania drogového biznisu dali vraždu poškodenej do súvisu s osobami obvinených.

4. Sťažovateľ spáchanie činu poprel, odmietol, že by sa priznal k spáchaniu pred [REDAKOVANÉ]. Uviedol, že sa pohyboval v drogovom prostredí, bol užívateľom pervitínu, poukázal na konkurenciu v tomto prostredí, ako prišiel na trh fireball, ktorého bol užívateľom v roku 2013. [REDAKOVANÉ] sťažovateľa zle vnímali ako konkurenciu, keďže vedel zabezpečiť fireball. Poškodenú nepoznal, v [REDAKOVANÉ] bol len niekoľkokrát, priznal, že pôsobil na teritóriu [REDAKOVANÉ], čo je kúsok od [REDAKOVANÉ]. Poznal [REDAKOVANÉ], naposledy s ním však bol možno v roku 2010 alebo 2011. Poškodenú si často zamieňali s [REDAKOVANÉ]. Už menovaní svedkovia sa poznajú z drogového prostredia, opísali miesta stretávania, vyjadrovali sa k osobe sťažovateľa a jeho správaniu po nájdení tela poškodenej. [REDAKOVANÉ] sa vyjadrujú k tomu, že sťažovateľ mal pri sebe viac peňazí, [REDAKOVANÉ] ku skutočnosti, že sťažovateľ sa s poškodenou poznal a rozprávali sa spolu. Títo svedkovia boli vypočutí v krátkom časovom úseku po vražde

poškodenej, ale opakovane aj po vznesení obvinenia sťažovateľovi. Z dôvodu jeho neprítomnosti na území Slovenskej republiky tieto dôkazy nemohli byť vykonané kontradiktórnym spôsobom.

5. Vzhľadom na aktuálnu dôkaznú situáciu podľa krajského súdu existuje dôvodné podozrenie, že skutok popísaný v uznesení o vznesení obvinenia sa stal a má znaky trestného činu. Dôvodnosť podozrenia sťažovateľa je v tomto štádiu založená výlučne na výpovedi svedka [REDAKOVANÉ] a svedkov, ktorí ho nepriamo na základe viacerých indícií spájajú s vraždou poškodenej. Sudca pre prípravné konanie podľa krajského súdu správne poznamenal, že sa vyhodnocujú zaistené stopy z miesta činu (daktyloskopické, trasologické, biologické). Zo znaleckého posudku bolo zrejmé, že dva odlišné DNA profily biologického materiálu zaistené na mieste činu pochádzajú od dvoch rôznych osôb mužského pohlavia a sú vhodné na identifikáciu. V tomto smere bude možné vyhodnotiť novo zabezpečené dôkazy hlavne expertíznou formou.

6. Krajský súd upozornil na zoslabenie dôvodnosti podozrenia plynutím času, ako aj na nedôslednosť procesného postupu orgánov činných v trestnom konaní podľa § 206 Trestného poriadku, keď informácie, ktorými disponovali v roku 2019, použili „do“ uznesenia o vznesení obvinenia až v júni 2022. Uznesenie o vznesení obvinenia nebolo sťažovateľovi vznesené bezodkladne, hoci prvú výpoveď [REDAKOVANÉ] mali orgány činné v trestnom konaní k dispozícii už v marci 2019. Sťažovateľ bol 28. apríla 2019 prepustený z výkonu trestu odňatia slobody a 6. júna 2019 odišiel do Írska. Orgány činné v trestnom konaní sú povinné urýchlene postupovať vo vyšetrovaní, aby sa terajšia dôkazná situácia voči sťažovateľovi posilnila. Ak dôkazná situácia k dôvodnému podozreniu zostane pri ďalšom rozhodovaní o väzbe sťažovateľa nezmenená (ak nebude zabezpečený dôkazný prostriedok posilňujúci obvinenie), môže dôjsť k prehodnoteniu väzobného stíhania sťažovateľa.

7. Krajský súd vyjadril pochopenie pre náročnosť veci na dokazovanie vzhľadom na uplynulý čas (skutok z mája 2013), drogovú komunitu, ktorej sa skutok týka, a výrazné slabnutie pamäťovej stopy vyplývajúce z výpovedí svedkov. Vo vyšetrovaní sa bude potrebné koncentrovať na vykonanie úkonov, ktoré poskytujú dostatočné indície, a vykonať ich tak, aby sa do osobnej slobody sťažovateľa zasahovalo len v nevyhnutnej miere.

8. Podľa krajského súdu sú správne dôvody, na ktorých okresný súd založil svoje rozhodnutie o existencii tzv. útekovvej väzby v zmysle § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku. Vychádzajú z konkrétnych skutočností a odôvodňujú obavu, že sťažovateľ ujde alebo sa bude skrývať, aby sa vyhol trestnému stíhaniu a hrozbe vysokého trestu. Na adrese trvalého pobytu sa sťažovateľ dlhodobo nezdržiaval, uvádzal, že sa zdržiaval na adrese rodičov, kde nemal evidovaný pobyt (zdržiaval by sa tam po prepustení z väzby) a naposledy sa tam zdržiaval v roku 2019. V Martine sťažovateľ nemal podľa výpovedí stále bydlisko, prebýval po rôznych prázdnych budovách alebo po svojich známych najmä z drogového prostredia alebo v motorových vozidlách. Zo Slovenska odišiel v júni 2019 a jedným z dôvodov bolo, že ho miestni „feťáci“ spájali s vraždou poškodenej. V Írsku žil v meste Belfast na štyroch adresách, na dverách ani poštových schránkach nemal svoje meno. O priebehu vyšetrovania sťažovateľ mal vedomosť, mal informáciu, že je hľadaný. Podľa krajského súdu nie je zanedbateľné, že krátko po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody 28. apríla 2019 už 6. júna 2019 odišiel do Írska. V tom čase bola známa výpoveď [REDAKOVANÉ]. Na území Slovenskej republiky sťažovateľ nemá miesto pobytu s pevnými väzbami. Tieto skutočnosti v súhrne odôvodňujú obavu podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku. Orgány

činné v trestnom konaní budú v kontexte formulovaného dôvodu väzby jeho osobu mať v plnej dispozícii na realizáciu procesných úkonov, aby nebol zmarený účel trestného konania.

9. Preventívny dôvod väzby formulovaný okresným súdom podľa krajského súdu v danom štádiu stíhania zodpovedá súhrnu konkrétnych skutočností uvedených v uznesení okresného súdu. Argumentácia je výstižná, presvedčivá a dostatočne odôvodňuje hrozbu z pokračovania v trestnej činnosti sťažovateľa. Je potrebné zdôrazniť, že sťažovateľ je 22-krát súdne potrestaná osoba okrem iného za násilnú trestnú činnosť, drogovú trestnú činnosť, ale najmä za majetkovú. Trestnej činnosti sa dopúšťal aj počas pobytu v Severnom Írsku, čo je preukazované priebežnými správami Národnej ústredne Interpol, ako aj z odpisu registra trestov. Ide o osobu, ktorá má jednoznačne sklony k páchaniu rôznorodej trestnej činnosti. Sťažovateľ to zhodnotil tak, že má odsedené na Slovensku 18 rokov v base a pracoval iba v base. Z informácií zabezpečených z operatívnej činnosti a od vypočutých svedkov vyplýva, že sa sťažovateľ dlhodobo pohyboval v drogovom prostredí, bol užívateľom drog, finančné prostriedky si zabezpečoval trestnou činnosťou. Potrebné je poukázať na závažnosť stíhanej trestnej činnosti, ktorej motív mohol byť majetkový. Jeho osoba vykazuje silné znaky kriminálneho narušenia. Predchádzajúce tresty a sankcie nemali prevýchovný účinok. Podľa vlastného vyjadrenia sťažovateľa bol dlhoročným užívateľom zakázaných omamných látok. Uvedené skutočnosti v súhrne predstavujú u sťažovateľa dôvodnú obavu z pokračovania v trestnej činnosti obdobného charakteru. Okolnosti veci spočívajúce v skutku a osobe sťažovateľa sú takého charakteru, že v čase rozhodovania krajského súdu nemožno vylúčiť riziko pokračovania v trestnej činnosti sťažovateľom.

10. Časť uznesenia okresného súdu týkajúca sa nenahradenia väzby sťažovateľa podľa krajského súdu zodpovedá stavu veci a zákonu. Krajský súd sám skúmal možnosť nahradenia väzby sťažovateľa navrhovanými procesnými prostriedkami. Považoval za dostatočne odôvodnené uznesenie okresného súdu, ktorý vzhľadom na závažnosť stíhanej trestnej činnosti nezistil u sťažovateľa výnimočné okolnosti podľa § 80 ods. 2 Trestného poriadku. Navrhnuté náhrady väzby ani spolu s uložením primeraných povinností a obmedzení sťažovateľovi s ich technickou kontrolou krajský súd nepovažoval za dostatočne účinný prostriedok náhrady väzby. Sám výnimočné okolnosti prípadu nezistil, čo mu bránilo v závere, že uvedené inštitúty budú spôsobilé vo vtedajšom štádiu konania nahradiť účel väzby sťažovateľa.

11. Popretie spáchania skutku sťažovateľom a predstretie svojho hodnotenia dôkazov svedčiacich proti nemu v snahe spochybníť dôvody väzby krajský súd hodnotil ako formu obhajoby, ktorá bude preverovaná v ďalšom priebehu konania. V podrobnostiach krajský súd odkázal na uznesenie okresného súdu.

II.

Argumentácia sťažovateľa

12. Trestné konanie je od začiatku nezákonné z dôvodu porušenia § 206 ods. 1 Trestného poriadku, uznesenie o vznesení obvinenia nebolo vydané bez meškania. Svedok [REDAKOVANÉ] vypovedal 20. marca 2019, že skutok mal spáchať sťažovateľ spolu s [REDAKOVANÉ]. Následne viac ako o 3 roky bolo sťažovateľovi vznesené obvinenie. Slovenské orgány nedokázali v primeranej lehote zabezpečiť jeho prevoz na územie Slovenskej republiky ani bezodkladne doručiť uznesenie o vznesení obvinenia, hoci bolo príslušným orgánom známe, kde sa sťažovateľ nachádza (sám sa prihlásil na útvar policie v Severnom Írsku). Vyšetrotateľ viac ako 3 roky vykonával procesné

úkony, hoci už v roku 2019 disponoval informáciami, ktoré následne tvorili podklad na vznesenie obvinenia sťažovateľovi, obišiel tak zákonný postup podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku. Dôsledkom nevydania uznesenia bez meškania je porušenie práva na obhajobu. Vyšetrovateľ tak sťažovateľovi odňal možnosť byť prítomný na vykonaných procesných úkonoch, klásť svedkom otázky, vyjadriť sa k všetkým skutočnostiam, podávať návrhy na vykonanie dokazovania. Dôsledkom tohto postupu je procesná nepoužitelnosť všetkých dôkazov vykonaných po vypočutí [REDAKOVANÉ] z marca 2019. Ak bol vyšetrovateľ toho názoru, že sú naplnené predpoklady na vznesenie obvinenia sťažovateľovi, toto uznesenie mal vydať omnoho skôr ako v roku 2022. Úlohou krajského súdu bolo takto závažné porušenie práva na obhajobu vyhodnotiť ako dôvod na nezákonnosť väzobného stíhania sťažovateľa.

13. Sudca pre prípravné konanie, ako aj krajský súd sa pri rozhodovaní o väzbe sťažovateľa oboznámili s jeho výpoveďou v postavení svedka z augusta 2014, ktorá mala byť vyhodnotená ako neexistujúca, hoci stále je súčasťou vyšetrovacieho spisu.

14. Procesne nesprávny a nezákonný bol postup, keď svedok [REDAKOVANÉ] bol operatívnymi pracovníkmi v zmysle § 17a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov vyťažovaný 10. decembra 2019, keď bol vypočutý 20. marca 2019. V ďalšej výpovedi z mája 2022 tento svedok uviedol odlišné informácie ako v roku 2019 v súvislosti s priznaním sťažovateľa. K zmene výpovede došlo po vznesení obvinenia [REDAKOVANÉ]. Výpovede sú nekonzistentné, pôvod rozporov nemôže byť v časovom odstupe. Svedok [REDAKOVANÉ] si v roku 2022 absolútne nepamätal, čo v minulosti uviedol pred vyšetrovateľom, hoci podľa sťažovateľa také vážne informácie nie je možné úplne zabudnúť. Svedecké výpovede ďalších svedkov ([REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ]) naznačujú, že poškodenú mali zabiť, resp. uskrtiť [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ]. Ak by súdy rozhodujúce o väzbe hodnotili zabezpečené dôkazy v súlade so zásadou voľného hodnotenia dôkazov a dôsledne, nikdy by nemohli byť prehliadnuté také veľké rozpory vo výpovediach uvedených svedkov, a preto je vznesenie obvinenia nezákonné. Z výpovedí svedkov vyplýva viacero verzií spáchania skutku, ich pravdepodobnosť je rovnaká, ak nie vyššia ako verzia, že skutku sa mal dopustiť sťažovateľ s [REDAKOVANÉ]. Sťažovateľom odkazované časti výpovedí neboli vzaté do úvahy. K obvineniu prispela sťažovateľova kriminálna minulosť a závislosť. Ak niet iných objektívnych dôkazov, nemožno dospieť k záveru, že len na podklade výpovedí svedkov existuje kvalifikované a odôvodnené podozrenie zo spáchania trestného činu, čo vyplýva z rozsudku Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo veci Adamčo proti Slovenskej republike.

15. Súdy nevzali do úvahy zjavný motív [REDAKOVANÉ] objasňovať trestný čin a usvedčovať sťažovateľa a [REDAKOVANÉ], ktorý chodil za jeho družkou a na ktorého [REDAKOVANÉ] žiarli. Tento svedok je viazaný na závislosť orgánov činných v trestnom konaní vo vzťahu k jeho žiadosti o podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody. Túto verziu potvrdzujú výsluchy [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] z apríla a mája 2023, ako aj neskoršie výpovede [REDAKOVANÉ] z marca a apríla 2023. Výpovede [REDAKOVANÉ] sú nevierohodné, účelové a nepravdivé, o čom svedčia rozpory a zmeny jeho výpovedí v konfrontácii so sťažovateľom a s fotografiami z herne.

16. Vyšetrovateľ pri vydávaní uznesenia o vznesení obvinenia bagatelizoval zásadné rozpory a pochybnosti skutkového stavu, selektoval svedecké výpovede a opomenul tie, ktoré boli v prospech sťažovateľa. Sťažovateľ je postavený do pozície, keď musí dokazovať svoju nevinu a vyvracať účelové tvrdenia svedkov, najmä [REDAKOVANÉ] len z dôvodu, že začal po rokoch

spolupracovať práve vtedy, keď sa nachádzal vo výkone trestu odňatia slobody a dozvedel sa, že [REDAKOVANÉ] chodí za jeho družkou. Pozornosť sťažovateľ upriamuje aj na priznanie brata poškodenej (v procesnom postavení podozrivého) k vražde, na ktoré orgány činné v trestnom konaní neprihliadajú, ale prihliadajú skôr na výpovede osôb pohybujúcich sa v „drogovom prostredí“ bez toho, aby ich výpovede boli s vyšším stupňom pravdepodobnosti potvrdené, čo je porušením zásady voľného hodnotenia dôkazov.

17. S odôvodnením súdov k dôvodu preventívnej väzby sa sťažovateľ nestotožňuje, keďže podľa odpisu z registra trestov nikdy nebol odsúdený za trestný čin kupliarstva alebo za obdobný trestný čin. Tvrdenie okresného súdu o zabezpečení si finančných prostriedkov takouto činnosťou je ničím nepodložené, založené na vymyslených tvrdeniach niekoľkých narkomanov. Ani záver o zabezpečovaní prostriedkov predajom omamných a psychotropných látok nemá podklad v zabezpečených dôkazoch, keďže za predaj nebol nikdy odsúdený. Bol užívateľom do roku 2011 (pervitín) a neskôr vtedy legálne dostupnej látky fireball a peniaze za nich ako dôverník dostával od polície. Ničím nepodložené výpovede nedôveryhodných svedkov, proti ktorým sa nemal možnosť účinne brániť, sú len špekuláciou, ktorá ma účelovo slúžiť na posilnenie dôvodov väzby. Okresný súd odôvodnil dôvod väzby aj odsudzujúcim rozsudkom Okresného súdu Martin z decembra 2021, avšak opomenul, že skutok sa stal v apríli 2014. Odôvodnenie tak „*postráca logickú systematiku*“, pretože predchádzajúce odsúdenia boli úplne odlišného typu a vôbec nie násilného charakteru. Inštitút väzby bol aplikovaný iba formalisticky, bez riadneho hodnotenia materiálnych podmienok väzby. Obava nie je ani v minimálnej miere daná. Pokračovanie v páchaní trestnej činnosti je vylúčené, nemôže byť viazané na predchádzajúce odsúdenia za nie násilné trestné činy, posledný z nich spáchaný pred 9 rokmi. Argumentácia je výslovne účelová a arbitrárna. Nedošlo k naplneniu podmienky, aby existovala dôvodná, nie abstraktná, hypotetická obava z pokračovania obvineného v trestnej činnosti, aby nebezpečenstvo bolo naliehavé a aktuálne, že v záujme ochrany spoločnosti je potrebné obvineného izolovať.

18. Pri odôvodnení tzv. útekovvej väzby sudca pre prípravné konanie vyhodnotil a doslova prekrútil tvrdenia sťažovateľa týkajúce sa okolností odchodu za prácou do zahraničia, s čím sa krajský súd nesprávne stotožnil. Sťažovateľ skutočne bol najmä po vražde atakovaný konšpiračnými teóriami a lživými obvineniami, v roku 2019, keď odišiel zo Slovenska si však nespomína, že by k nim ešte dochádzalo, hoci to v ňom zanechalo neprijemné spomienky. Skutočnosť, že odišiel pracovať do inej krajiny 6 rokov po prejednávanej vražde a 4 roky pred vznesením obvinenia za tento skutok, nemôže odôvodniť reálnu obavu z útoku. Trestné stíhanie bolo začaté v roku 2013 a sťažovateľ niekoľkokrát vypovedal ako svedok. Ak by mal v úmysle utiecť, mohol tak učiniť oveľa skôr a nečakať 6 rokov na ponuku kamaráta. Nemal odkiaľ vedieť stav konania, pričom v roku 2019 nič nenasvedčovalo tomu, že by mal byť z vraždy obvinený, bol v tom, že trestné stíhanie už bolo ukončené. Súd sa nevysporiadali s dobrovoľným prihlásením sťažovateľa na policajnom oddelení po tom, ako sa dozvedel o pátraní po jeho osobe, čo vyvracia dôvodnosť útekovvej väzby. Ak by bol odchod do Írska skutočne útek, neprihlásil by sa na miestnej polícii, ale by vykonal kroky k ukrývaniu sa. Otázku sudcu pre prípravné konanie, prečo neodišiel napríklad do Lučenca, vníma ako snahu vykresliť bežný odchod za prácou do zahraničia ako útek pred trestným stíhaním.

19. Sťažovateľ sa nikdy nesnažil úmyselne skrývať pred trestným konaním, k zmenám jeho pobytu dochádzalo už dávno predtým. Sťažovateľ sa nezačal skrývať ani po zistení v roku 2022, že sa [REDAKOVANÉ] majú dohovárať na výpovedi o tom, že on zavraždil poškodenú.

Argumentácia okresného súdu je preto zjavne nesprávna a nelogická, nemá oporu v dôkazoch, nekorešponduje s časovým sledom udalostí. Konštatovanie o sťažovateľovej vedomosti o predmete vyšetrovania považuje za neopodstatnené, z ničoho nevyplýva jeho snaha vyhnúť sa trestnému konaniu, ujsť alebo konanie mariť. Samotná hrozba vysokého trestu nie je spôsobilou na automatické odôvodnenie väzobného stíhania.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

20. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

21. Pokiaľ ide o namietané porušenie základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy napadnutými rozhodnutiami, resp. postupom, ústavný súd poukazuje na svoju konštantnú judikatúru v ktorej zdôraznil, že konania všeobecných súdov, ktorými sa rozhoduje o väzbe, nie sú konaniami o trestnom obvinení samotnom (konaniami vo veci samej týkajúcimi sa viny obvinenej osoby). Rozhodnutím o väzbe preto nemôže dôjsť k porušeniu čl. 46 ods. 1 ústavy, ako ani čl. 6 ods. 1, ods. 3 písm. a) až d) dohovoru či čl. 48 charty (základné právo na súdnu a inú právnu ochranu, právo na spravodlivý proces, právo na obhajobu a procedurálne záruky v trestnom konaní), keďže túto oblasť ochrany práv upravuje vo svojich ustanoveniach čl. 17 ústavy, ako aj čl. 5 dohovoru (m. m. III. ÚS 622/2016). V tejto časti preto ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

III.1. K porušeniu označených práv postupom a napadnutým uznesením krajského súdu:

22. Z formulácie sťažnostných námietok je zrejmé, že sťažovateľ v konaní pred ústavným súdom namieta splnenie formálnej podmienky väzby aj materiálnych podmienok väzby. Namieta nezákonnosť vedenia trestného stíhania, dôvodnosť a včasnosť vznesenia obvinenia, porušenie práv obhajoby, dôvodnosť vedenia trestného stíhania proti svojej osobe, ako aj odôvodnenie dôvodov preventívnej a útekovej väzby, hodnotenie skutkových okolností a arbitrárnosť. Brojí vo veľkej miere aj proti postupu vyšetrovateľa a prokurátora.

23. Ústavný súd konštatuje, že v zmysle princípu subsidiarity zakotveného v čl. 127 ods. 1 ústavy poskytuje v konaní podľa uvedeného článku ochranu základným právam alebo slobodám fyzických osôb a právnických osôb za podmienky, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je teda rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom ochranu základným právam a slobodám poskytuje v zmysle ústavy primárne všeobecné súdnictvo a ústavný súd až subsidiárne.

24. Zmyslom a účelom princípu subsidiarity je, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci

im zverených kompetencií. Všeobecné súdy, ktoré sú povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde (m. m. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

25. Subsidiarita ústavnej sťažnosti má pritom dimenziu formálnu i materiálnu. Formálna dimenzia znamená, že sťažovateľ pred podaním ústavnej sťažnosti musí „formálne“ podať všetky prostriedky na ochranu práv, ktorými disponuje, a materiálnou subsidiaritou je myslené to, že tieto prostriedky odôvodní spôsobom, ktorý všeobecnému súdu umožní ústavnoprávny prieskum. Pokiaľ právny predpis ustanoví, že v určitej procesnej situácii je príslušný na rozhodovanie o právach a slobodách jednotlivca konkrétny orgán verejnej moci, bolo by zásahom do jeho právomoci a porušením princípu delby moci (čl. 2 ods. 2 ústavy), pokiaľ by iný orgán o týchto právach rozhodoval bez toho, aby bola daná možnosť príslušnému orgánu na realizáciu jeho právomoci. Obidve tieto hľadiská preto treba reflektovať aj pri posúdení prípustnosti ústavnej sťažnosti a príslušnosti ústavného súdu na jej prijatie na ďalšie konanie.

26. Z tohto hľadiska ústavný súd zistil, že v sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu sťažovateľ neuviedol námietky uvedené v bodoch 13 a 15. Ide o (ne)zohľadnenie výpovede sťažovateľa pred vznesením obvinenia, nezohľadnenie motívu [REDAKOVANÉ] (žiarlivosť), závislosť od orgánov činných v trestnom konaní či nepravdivosť a účelovosť výpovedí svedkov uskutočnených po vydaní napadnutého uznesenia. Ústavný súd sa nimi nemôže zaoberať z dôvodu ich nevyužitia sťažovateľom pred všeobecnými súdmi. Krajský súd nemal možnosť zaujať k ich odôvodnenosti stanovisko. Sťažovateľ ich môže použiť pri ďalšom rozhodovaní o väzbe.

27. Sťažovateľ neuviedol žiadny dôvod hodný osobitného zreteľa, pre ktorý by mu nebolo umožnené použiť tieto argumenty v jeho písomnom odôvodnení sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu. Princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu vylučuje, aby si sťažovateľ vyberal spôsob ochrany svojho základného práva a orgán verejnej moci, pred ktorým ho uplatní (II. ÚS 147/02), teda aby si „odkladal“ argumenty a využil ich až v konaní pred ústavným súdom. Naopak, sťažovateľ nemá na výber, ktorý z ústavne existujúcich systémov ochrany využije, ale je povinný postupovať od ochrany poskytovanej orgánmi verejnej moci (osobitne všeobecnými súdmi) k súdnej ochrane, na ktorú je kompetentný ústavný súd.

28. V tejto časti je z uvedených dôvodov ústavná sťažnosť sťažovateľa neprípustná podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde v spojení s § 55 písm. d) a § 132 ods. 2 a 3 zákona o ústavnom súde pre nevyčerpanie zákonom priznaných prostriedkov na ochranu jeho základných práv a slobôd.

29. Z konštantnej judikatúry ústavného súdu (I. ÚS 100/04, III. ÚS 135/04, II. ÚS 151/09) vyplýva, že na konanie o väzbe je aplikovateľný čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, v ktorom sú implicitne obsiahnuté hmotné a tiež procesné atribúty základného práva na osobnú slobodu vrátane práva na jej súdnu ochranu v prípadoch pozbavenia osobnej slobody väzbou. Ústavný súd vo svojej judikatúre k čl. 17 ods. 2 ústavy uviedol, že vo vzťahu k väzbe obsahuje také práva, akými sú napríklad právo byť

vo väzbe len zo zákonného dôvodu a na základe rozhodnutia sudcu alebo súdu; právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd neodkladne alebo urýchlene rozhodol o zákonnosti väzby a nariadil prepustenie, ak je táto nezákonná; právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú, resp. primeranú dobu alebo byť prepustený počas konania, pričom prepustenie môže byť podmienené zárukou (III. ÚS 7/00).

30. Každé pozbavenie slobody musí byť „záonné“, t. j. musí byť vykonané „v súlade s konaním ustanoveným zákonom“, a okrem toho každé opatrenie, ktorým je jednotlivец pozbavený slobody, musí byť zlučiteľné s účelom čl. 17 ústavy, ktorým je ochrana jednotlivca proti svojvôli (I. ÚS 165/02, II. ÚS 55/98, I. ÚS 177/03, III. ÚS 7/00, I. ÚS 115/07, I. ÚS 187/07). Otázka, či je väzba zákonná, má byť vyriešená nielen s poukazom na vnútroštátny zákon, ale aj na znenie dohovoru, s ktorým musí byť v súlade (III. ÚS 79/02, III. ÚS 77/05). Príslušná zákonná úprava obsiahnutá predovšetkým v Trestnom poriadku je integrálnou súčasťou ústavného rámca zaručenej osobnej slobody (II. ÚS 55/98).

31. Zákonnosť väzby je zároveň determinovaná aj skutkovými okolnosťami, ktoré by svojou podstatou mali dať *ratio decidendi* (nosné dôvody) na uplatnenie vhodného zákonného ustanovenia. S touto konštatáciou úzko súvisí aj obsah základného práva podľa čl. 17 ods. 5 ústavy, z ktorého vyplýva oprávnenie konkrétnej osoby na preskúmanie okolností svedčiacich za väzbu a proti nej, ale zároveň aj povinnosť súdu rozhodnúť na základe konkrétnych skutočností, a nie na základe abstraktnej úvahy (obdobne III. ÚS 271/07).

32. Ústavný súd už judikoval (III. ÚS 222/06, IV. ÚS 112/08), že záruky osobnej slobody jednotlivca sa v prípade väzby nevyčerpávajú len odkazom na zákonnú úpravu, ale je potrebné ich vnímať v širších súvislostiach. Ústavný súd tým vyjadril význam osobnej slobody jednotlivca, ako aj úlohy súdov a sudcov pri napĺňaní ústavných záruk osobnej slobody. Rovnako základné práva a slobody podľa ústavy treba vykladať a uplatňovať v zmysle a v duchu medzinárodných zmlúv o ľudských právach a základných slobodách (PL. ÚS 1/93, PL. ÚS 15/98) a do rámca ústavných záruk práva na osobnú slobodu treba zahrnúť aj záruky poskytované čl. 5 dohovoru, ako ich vykladá a uplatňuje ESĽP vo svojej judikatúre (II. ÚS 55/98, III. ÚS 7/00). Určité základné procesné záruky sa musia poskytovať aj v konaní podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, i keď nemusia byť nutne rovnaké ako tie, ktoré vyplývajú z čl. 6 dohovoru (II. ÚS 108/08, II. ÚS 266/13, II. ÚS 175/17). Jednou z nich je aj právo na náležité odôvodnenie rozhodnutia. Jeho obsahom je právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré preskúmateľným spôsobom jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Princíp spravodlivosti („fairness“) pritom zaväzuje súdy, aby pre svoje rozhodnutia poskytli dostatočné a relevantné dôvody (napr. II. ÚS 113/2020). Procesné záruky vyplývajúce z čl. 6 ods. 3 dohovoru (rovnako z čl. 48 ods. 2 charty) pre trestné konanie by mali mať pri rozhodovaní podľa čl. 17 ústavy určité uplatnenie, aj keď nie nevyhnutne v rovnakom rozsahu.

33. Ústavný súd v zmysle svojej ustálenej judikatúry zdôrazňuje, že väzba je najzávažnejším zásahom do osobnej slobody a do práv obvineného. Keďže ide o najzávažnejší zásah, vyžaduje po celý čas súdnu kontrolu jej ústavnosti a zákonnosti (m. m. III. ÚS 26/01). Je výsostným právom, ale aj povinnosťou všeobecného súdu skúmať všetky okolnosti spôsobilé vyvrátiť alebo potvrdiť existenciu skutočného verejného záujmu odôvodňujúceho so zreteľom na prezumpciu nevinu výnimku z pravidla rešpektovania osobnej slobody a uviesť ich v rozhodnutiach o väzbe (Toth proti

Rakúsku, rozsudok z 12. 12. 1991, ods. 67). Ústavný súd už vo viacerých svojich rozhodnutiach zdôraznil, že jeho právomoc na rozhodovanie vo väzobných veciach predpokladá výlučne skúmanie toho, či sa v konaní pred väzobnými súdmi dodržali ústavno-procesné princípy takého obmedzenia osobnej slobody, akým je väzba obvineného (II. ÚS 76/02, IV. ÚS 83/03, IV. ÚS 171/03).

34. Vo všeobecnosti je možné vysloviť, že posudzovanie existencie väzobných dôvodov je vecou často obťažnou a subtílnou a všeobecné súdy musia striktne vychádzať zo zistených konkrétnych skutočností zakladajúcich jednotlivé väzobné dôvody. Výklad zákonných znakov „konkrétnych skutočností“ je predovšetkým vecou všeobecných súdov, ktoré pri dôkladnej znalosti skutkových okolností a dôkaznej situácie tej-ktorej veci majú svedomito posúdiť (v ktoromkoľvek štádiu konania), či vzatie do väzby alebo jej ďalšie trvanie/predlžovanie je opatrením nevyhnutným na dosiahnutie účelu trestného konania a či tento účel ani pri vynaložení všetkého úsilia nemožno dosiahnuť inak. Príslušné úvahy súdu by mali byť vyvedené vždy z povahy konkrétnej a individuálnej veci vrátane osoby obvineného, jeho osobných pomerov, rozsahu potrebného dokazovania, z jeho náročnosti a pod. Do týchto úvah všeobecného súdu vstupuje ústavný súd spravidla len vtedy, ak nie je rozhodnutie o väzbe podložené zákonným dôvodom buď vôbec, alebo ak tvrdené (a nedostatočne zistené) dôvody väzby sú v extrémnom rozpore s kautelami vyplývajúcimi z ústavného poriadku republiky, prípadne s medzinárodnými zmluvami, ktorými je v tomto smere Slovenská republika viazaná (m. m. I. ÚS 348/2016). Úloha ústavného súdu sa obmedzila na posúdenie otázky, či je odôvodnenie napadnutého uznesenia krajského súdu v spojení s odôvodnením uznesenia okresného súdu (IV. ÚS 350/09) ústavnoprávne akceptovateľné.

35. Ústavný súd po preskúmaní odôvodnenia napadnutého uznesenia konštatuje, že oba súdy sa zaoberali základnou materiálnou podmienkou väzby sťažovateľa, a to dôvodnosťou podozrenia zo spáchania skutku vykazujúceho znaky trestného činu. Krajský súd odkázal na výsledky dokazovania uvedením konkrétnych výpovedí svedkov, ktoré pred ním okresný súd zhrnul do svojho uznesenia. Jasne označil, na výpovediach ktorých svedkov je založené dôvodné podozrenie proti sťažovateľovi. Sťažovateľ namieta aj dostatočnú relevanciu výsledkov dokazovania pre záver všeobecných súdov o dôvodnosti trestného stíhania či o zákonnosti vzneseného obvinenia. Miera presvedčivosti dôkazov potrebná na konštatovanie splnenia materiálnych podmienok väzobného stíhania obvineného je v komparácii s rozhodovaním súdu o vlastnom predmete trestného konania nižšia, a to z pohľadu ich kvantitatívnych, ako aj kvalitatívnych aspektov.

36. Podľa ústavného súdu krajský súd napadnutým uznesením v tejto časti nevybočil z ústavne vymedzených hraníc zásahov do osobnej slobody. Zreteľne vymedzil dôkazný štandard pri rozhodovaní o väzbe založený na preukazovaní podozrenia zo spáchania stíhaného skutku majúceho znaky trestného činu dostatočným spôsobom. Tým dal odpovede na námietky sťažovateľa smerujúce k inému hodnoteniu výpovedí svedkov vyznievajúcich v jeho prospech, k iným verziám priebehu udalostí či k rozporom vo výpovediach svedkov. Je potrebné opätovne zdôrazniť, že úlohou ústavného súdu pri posúdení napadnutého uznesenia krajského súdu nebolo preskúmať správnosť a úplnosť skutkových a právnych záverov, o ktoré krajský súd oprel svoje väzobné rozhodnutie.

37. Krajský súd reagoval na námietku sťažovateľa o časovom odstupe medzi výsluchom kľúčového svedka [REDAKOVANÉ] v marci 2019 a vznesením obvinenia sťažovateľovi v júni 2022. V odpovediach krajského súdu ústavný súd nezistil známky svojvôle [v podobe procesnej, teda hrubé alebo

opakované porušenie zásadných ustanovení právnych predpisov upravujúcich postup orgánu verejnej moci, alebo hmotnoprávnej (meritórnej) svojvôle, teda extrémny nesúlad medzi právnym základom na rozhodovanie veci a závermi orgánu verejnej moci, ktoré sú vo vzťahu k tomuto právnemu základu neobhájiteľné všeobecne akceptovateľnými výkladovými postupmi (II. ÚS 576/2012)].

38. Sťažovateľove námietky k oneskorenosti vznesenia obvinenia čiastočne opomínajú priebeh vyšetrovania, ako je popísaný v uznesení o vznesení obvinenia, konkrétne fakt, že trestné stíhanie bolo naposledy od septembra 2019 do decembra 2021 prerušené podľa § 228 ods. 1 Trestného poriadku. Počas prerušenia boli získané informácie podľa § 17a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení účinnom do 30. júna 2022. Po pokračovaní v trestnom stíhaní došlo v nadväznosti na výsluchy svedkov [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] k vzneseniu obvinenia [REDAKOVANÉ] uznesením vyšetrovateľa z 5. apríla 2022. Až po následných výsluchoch [REDAKOVANÉ] z mája 2022 vyšetrovateľ vzhľadom na zotrvanie týchto svedkov na svojich pôvodných výpovediach aj vzhľadom na ostatné dôkazy dospel k záveru, že sťažovateľ s vyššou mierou pravdepodobnosti naplnil znaky stíhaného trestného činu. Okresný súd uviedol, že od začatia trestného stíhania do vznesenia obvinenia sťažovateľovi, resp. do rozhodovania sudcu pre prípravné konanie došlo ku kvalifikovanému dôkaznému posunu. Krajský súd spomenul, že vec je náročná na dokazovanie vzhľadom na uplynulý čas od skutku a drogovú komunitu, čo je podľa ústavného súdu potvrdené aj opakovanými prerušeniami trestného stíhania z dôvodu nezistenia skutočností oprávňujúcich vykonať trestné stíhanie proti určitej osobe.

39. Ústavný súd nepovažuje v uvedených okolnostiach za dôvodné napriek konštatovaniu krajského súdu, že sťažovateľovi nebolo bezodkladne vznesené obvinenie, na predostretom skutkovom základe prisvedčiť záveru sťažovateľa o závažnom porušení práva na obhajobu a o založení dôvodu na nezákonnosť väzobného stíhania. Krajským súdom zistené nedostatky v postupe orgánov činných v trestnom konaní podľa názoru ústavného súdu nespochybujú dôvodnosť podozrenia, že sťažovateľ sa dopustil stíhaného skutku majúceho znaky trestného činu v takej intenzite, že by napadnuté uznesenie bolo zaťažené neústavnosťou. Zo sťažnostnej argumentácie podľa ústavného súdu možno vyvodit' existenciu určitých pochybností, no úlohou ústavnoprávneho prieskumu nebolo kvalifikovať ich intenzitu na účely definitívneho záveru vo veci samej. Nič nebráni tomu, aby pre sťažovateľa zásadná otázka zákonnosti postupu podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku, dôvodnosti podozrenia či zákonnosti zabezpečených dôkazov mohla byť predmetom ďalšieho rozhodovania v rámci trestného konania.

40. Námietka sťažovateľa o porušení práva na obhajobu mu tiež zostáva zachovaná, môže byť ďalej použitá pred orgánmi činnými v trestnom konaní (sťažovateľ ju podľa svojho vyjadrenia uviedol v návrhu na zrušenie právoplatného rozhodnutia v prípravnom konaní podľa § 363 Trestného poriadku) alebo pri ďalšom rozhodovaní o väzbe (krajský súd pripisoval určitý význam tejto námietke pre splnenie prvej materiálnej podmienky väzby, osobitne v kontexte urýchleného postupu orgánov činných v trestnom konaní a vývoja dôkaznej situácie, tiež krajský súd indikoval možnosť prehodnotenia väzobného stíhania), eventuálne v prípade skončenia prípravného konania podaním obžaloby aj pred súdom (takáto argumentácia o porušení práva na obhajobu sa sporadicky vyskytuje pred všeobecnými súdmi, nemožno ju bez ďalšieho označiť za nerelevantnú). Naznačené postupy predstavujú možnosť, ako napraviť nedostatky, ku ktorým v rámci trestného stíhania došlo

v ďalšom postupe. Z hľadiska označeného práva sťažovateľa na obhajobu tak vzhľadom na zabezpečenie jeho osoby v trestnom konaní bude dôležité premietnuť zásadu kontradiktórnosti do dovtedajšieho postupu orgánov činných v trestnom konaní. Do chvíle vzatia do väzby totiž nemohli byť zohľadnené jeho vyjadrenia k svedeckým výpovediam svedkov svedčiacich proti nemu.

41. Ústavný súd tiež zohľadnil, že každé rozhodovanie o väzbe sa odohráva len v rovine pravdepodobnosti týkajúcej sa následkov, ktoré môžu nastať, a nie úplnej istoty týkajúcej sa dôsledkov, ktoré by mohli nastať, pokiaľ by obvinený nebol držaný vo väzbe (k tomu napr. aj IV. ÚS 78/2022). Preventívna väzba nesmeruje k tomu, aby mohlo byť proti sťažovateľovi vykonané trestné konanie. Jej účelom je ochrana verejnosti pred ďalšími trestnými činmi sťažovateľa.

42. K námietkam sťažovateľa k tzv. preventívnej väzbe ústavný súd uvádza, že už okresný súd upriamoval pozornosť na jeden prípad násilnej trestnej činnosti (bod 19 odpisu z registra trestov § 156 ods. 1 Trestného zákona a iné) sťažovateľa. K tomuto odsúdeniu sťažovateľ nezaujíma žiadne konkrétne stanovisko, všeobecne tvrdí, že nebol odsúdený za násilnú trestnú činnosť, ale za typovo úplne odlišnú, hoci súdy vychádzali len z obsahu spisu, a preto všeobecné námietky nezohľadňujúce uvedenú skutočnosť nemohli spochybníť napadnuté uznesenie v miere umožňujúcej prijať záver o arbitrárnosti odôvodnenia. Pri spomenutí posledného rozsudku Okresného súdu Martin č. k. 13 T 12/2016 zo 7. decembra 2021 okresný súd vskutku uviedol, že ide o skutok z roku 2014 a že od skutku, pre ktorý sa vedie trestné stíhanie, bol 5-krát súdne trestaný. Súdy priblížili aj zistené skutočnosti o majetkových pomeroch sťažovateľa a o spôsobe vedenia života s dôrazom na zabezpečovanie si prostriedkov na obživu. Uviedli aj svoje celkové hodnotenie k trestnej minulosti sťažovateľa (stupňujúci charakter, zjavné sklony k páchaniu majetkovej trestnej činnosti, neexistencia morálnych zábran na pokračovanie v nej, silné znaky kriminálneho narušenia osoby) a vplyvu dovtedajších odsúdení.

43. K súvisiacej námietke o vierohodnosti svedkov vypovedajúcich o spôsobe života a zabezpečovania finančných prostriedkov ústavný súd uvádza, že pri rozhodovaní o väzbe priestor na detailnejšie preverovanie jednotlivých tvrdení z dôvodu trvania na požiadavke urýchleného rozhodovania zvyčajne nie je. Navyše hodnotenie dôkazov (medzi ktoré patrí aj posudzovanie vierohodnosti svedkov, pozn.) ústavný súd ponecháva v zásade všeobecným súdom, ktoré ho uskutočňujú priebežne pri rozhodovaní o väzbe, ale primárne v závere trestného konania pred rozhodnutím o veci samej a svoje úvahy premietajú do takéhoto konečného rozhodnutia.

44. Aj závažnosť trestnej činnosti, opakovanie jednotlivých útokov, páchanie žalovaných skutkov počas dlhšieho obdobia, motív a cieľ trestného činu, ktorý sa kladie obvinenému za vinu, okolnosti spáchania trestného činu, prípadne osoba obvineného či jeho postavenie, funkcia, vplyv, kontakty alebo forma účasti obvineného na páchaní trestného činu môžu v konkrétnych okolnostiach dotvárať objektívnu konšteláciu, ktorá bude spôsobilá vyvolať obavu z možného pokračovania v trestnej činnosti (IV. ÚS 87/2022, podobne I. ÚS 459/2021, III. ÚS 227/2020).

45. Podľa zistenia ústavného súdu uviedli všeobecné súdy pre záver o naplnení dôvodu tzv. preventívnej väzby dostatočné a relevantné dôvody na uvalenie väzby na osobu sťažovateľa. Ústavný súd nespozoroval, že by bolo odôvodnenie v tejto časti zjavne nelogické či v úplnom alebo zjavnom rozpore s obsahom výpovedí svedkov či obsahom spisu. V okolnostiach prípadu ústavný

súd nezistil rozpor medzi účelom väzby a označeným dôvodom väzby zisteným krajským súdom na strane sťažovateľa alebo iný prvok arbitrárnosti.

46. Ústavný súd kriticky vníma pomerne všeobecné konštatovanie krajského súdu o obave z pokračovania v trestnej činnosti obdobného charakteru. Aj okresný súd len neurčito ustálil existenciu dôvodnej obavy, že by sťažovateľ v prípade prepustenia zo zadržania pokračoval v tom istom životnom štýle a v páchaní trestnej činnosti. Súdny vychádzali zo širšej definície pokračovania v trestnej činnosti, pod ktorým sa rozumie nielen opakovanie toho istého trestného činu, ale i spáchanie trestného činu tej istej povahy (ČENTÉŠ, J. a kolektív. *Trestný poriadok. Veľký komentár*. 4. aktualizované vydanie. EUROKÓDEX, 2019, s. 251.). Trestný čin vraždy je uvedený v prvom diele prvej hlavy (trestné činy proti životu), rovnako je v prvej hlave, ale v druhom diele (trestné činy proti zdraviu) uvedený trestný čin ublíženia na zdraví. Súdny detailnejšie nezrejmili otázku „tej istej“ povahy možnej budúcej trestnej činnosti, hoci je zrejmé, že tento prienik dosť konkrétne vnímajú v prvku násilia [ktoré je ale osobitným kvalifikačným pojmom podľa § 138 písm. d) Trestného zákona], ako aj v majetkovom motíve. Nemalo by totiž dochádzať k tomu, že osoby alebo kategória osôb, ktoré predstavujú nebezpečenstvo z dôvodu ich pokračujúcej náklonnosti k trestnej činnosti, budú na základe uvedeného väzobného dôvodu paušálne zbavované osobnej slobody. Ak má § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku byť vykladaný v spojení s čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru, potom by obdobne mal poskytovať len prostriedok na prevenciu konkrétneho a špecifického trestného činu (rozsudok Guzzardi proti Taliansku zo 6. 11. 1980, ods. 102). Napriek istej všeobecnosti však ústavný súd práve z dôvodu spomenutého prepojenia uvedeného krajským súdom nepovažuje jeho úvahu v okolnostiach veci za abstraktnú.

47. K dôvodu tzv. útekovej väzby ústavný súd odkazuje na svoju judikatúru o potrebe pristúpenia a preukázania aj iných skutočností popri samotnej hrozbe vysokého trestu pre založenie väzobného dôvodu (I. ÚS 187/09). Osobitne je táto požiadavka relevantná vo vzťahu k dlhotrvajúcej väzbe (rozsudok Ilijkov proti Bulharsku z 26. 7. 2001, ods. 80 – 81).

48. Krajský súd uviedol popri hrozbe vysokého trestu ďalšie relevantné skutočnosti na založenie dôvodu tzv. útekovej väzby, ako dlhodobé nezdržiavanie sa na tom istom mieste (evidovaného trvalého pobytu), žiadne stále bydlisko a zmena miesta zdržiavania sa v miere spôsobujúcej problémy kontaktovať aj po lustráciách za pomoci Interpolu. Okresný súd uviedol hrozbu vysokého trestu, neexistenciu stáleho bydliska, útek z územia Slovenskej republiky. V kontexte uvedených skutočností nenadobúdajú námietky o prekrútení sťažovateľovej výpovede okresným súdom či o nezohľadnení dobrovoľného prihlásenia na políciu v Severnom Írsku na význame, keďže nimi sťažovateľ rozporuje záver, že ušiel zo Slovenskej republiky, resp. že by neskôr chcel ujsť a skrývať sa, a preto ani absencia výslovnej odpovede súdov na druhú uvedenú námietku nemohla viesť k záveru o ústavnej neudržateľnosti napadnutého uznesenia. Dôvod útekovej väzby bol okrem zistenia o úteku sťažovateľa zo Slovenskej republiky (krajský súd uvádza, že odišiel, pozn.) založený na ďalších skutočnostiach, ktoré sú relevantné a postačujúce a s ktorých zistením sťažovateľ nevedol ani polemiku. Navyše aj záver okresného súdu o úteku zo Slovenskej republiky bol podporený primeranými úvahami, ktorých správnosť ústavný súd neskúma, avšak zdráha sa ich označiť za nelogické či nemajúce žiadnu oporu v dôkazoch.

49. Sťažovateľovu výhradu o neopodstatnenosti tvrdenia okresného súdu, že mal vedomosť o trestnom stíhaní, ústavný súd nepovažuje za dostatočnú na spochybnenie ústavnej udržateľnosti

napadnutého uznesenia, pretože okresný súd uviedol konkrétne skutočnosti na formulovanie tohto záveru (informovanie ██████████, resp. z Facebooku o hľadaní).

50. Rovnako nemožno pri posudzovaní tohto prípadu prehliadať okolnosti vzatia sťažovateľa do väzby, pri ktorom musel byť súdom vydaný príkaz na jeho zatknutie, resp. európsky zatýkací rozkaz, keď sťažovateľ pri svojom odchode nezanechal žiadny kontakt alebo informácie o konkrétnom mieste pobytu okrem virtuálnej stopy na Facebooku.

51. Ústavný súd konštatuje, že krajský súd odôvodnil ústavne akceptovateľne splnenie dôvodu tzv. útekovvej väzby (napadnuté uznesenie by obstálo z hľadiska ústavnosti aj v prípade, ak by bolo založené len na tomto dôvode väzby, pozn.) a celkovo aj dvojitého materiálneho predpokladu väzobného stíhania s poukázaním na konkrétne skutkové okolnosti vyplývajúce z tejto trestnej veci. Konajúce súdy sa posúdením väzobnej veci sťažovateľa zaoberali dostatočne, náležite a primerane, pričom poskytli náležitú odpoveď na všetky kľúčové námietky sťažovateľa.

52. V okolnostiach prípadu ústavný súd nezistil rozpor medzi účelom väzby a dôvodmi väzby zistenými krajským súdom na strane sťažovateľa. Išlo o prípustné uplatnenie výnimky z práva na osobnú slobodu a bezpečnosť. Konajúcimi súdmi prezentovaná interpretácia jednotlivých ustanovení aplikovaných právnych noriem (príslušných ustanovení Trestného poriadku o väzobnom rozhodovaní) nijako nepopiera ich účel a zmysel, a teda má z hľadiska ich ústavnej konformnosti akceptovateľnú podobu. K dĺžke väzobného stíhania ústavný súd uvádza, že v čase rozhodovania okresného súdu, ako aj krajského súdu išlo o prvé rozhodnutie o väzbe sťažovateľa v rámci prebiehajúcej prípravnej časti trestného konania. Nie je vylúčené, že v dôsledku zmeny dôkaznej situácie dôjde k prehodnoteniu väzobného stíhania, ako už naznačil krajský súd, ústavný súd však pri svojom prieskume vychádzal zo stavu v čase vydania napadnutého uznesenia.

53. Podľa názoru ústavného súdu preto nie je dôvod na prijatie ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie z dôvodu nedostatku reálneho základu na vyslovenie porušenia označených práv napadnutým uznesením a jemu predchádzajúcim postupom krajského súdu. Ústavná sťažnosť musela byť preto v tejto časti posúdená ako zjavne neopodstatnená podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

54. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími návrhmi sťažovateľa uvedenými v petite jeho ústavnej sťažnosti nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. októbra 2023

Miroslav Duriš
predseda senátu